

Vastuullisen yhtiön toiminta sekä sääntely

Jenna Rohde-Nielsen

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Opinnäytetyö

2023

Tiivistelmä

Tekijä Jenna Rohde-Nielsen
Tutkinto Tradenomi
Opinnäytetyön nimi Vastuullisen yhtiön toiminta sekä sääntely
Sivu- ja liitesivumäärä 31
<p>Opinnäytetyön pääaiheina käsitellään vastuullisuutta yhtiössä sekä ESG kriteereitä sijoittamisessa. Opinnäytetyö on suunnattu vastuullisuudesta kiinnostuneille yrityksille, jotka haluavat tietää enemmän vastuullisesta toiminnasta sekä miten vastuullisuus näkyy yrityksen toiminnassa ja toiminnan parantamisessa. Opinnäytetyössä käsitellään lähinnä pörssiyhtiöiden toimintaa ja sijoittajien houkuttelemista yritykseen.</p> <p>Opinnäytetyö käsittelee vastuullisuutta ja mitä se on sekä miten se vaikuttaa yrityksen liiketoimintaan, jonka jälkeen pohditaan eri aihealueita vastuullisuuteen liittyen. Tutkimuksen kohde valikoitui, koska kestävä kehitys ja vastuullisuus tulevat joka päivä enemmän esiin erilaisissa tilanteissa ja siihen halutaan keskittyä enemmän.</p> <p>Tutkimuksen on tarkoitus etsiä tietoa vastuullisuudesta yritysmaailmassa ja tuoda tämä tieto esiin opinnäytetyössä auttaen vastuullisia sijoittajia ja yrityksiä ymmärtämään sijoitusmarkkinoita ja eri vastuullisuuden muotoja sekä auttaa ymmärtämään minkälainen lainsäädäntö vaikuttaa yrityksen toimintaan. Tutkimus avaa mitä vastuulliset osakkeet sekä yritykset ovat ja minkälainen lainsäädäntö niihin vaikuttaa. Tutkimus suoritetaan kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena, koska se antaa parhaimman pohjan opinnäytetyön tekemiselle.</p> <p>Tutkimuksen loppupuolella on tarkoitus tutkia vastuullisten liiketoiminnan tuottomahdollisuuksia ja ottaa huomioon lainsäädäntö ja miten erilaiset direktiivit, lainsäädännöt sekä ehdotukset vaikuttavat vastuullisten yritysten toimintaan. Tämän myötä tutkimuksen tuloksia voi vertailla ja ymmärtää enemmän vastuullisuutta sekä kestävä kehitystä.</p>
Asiasanat Vastuullisuus, vihreä kehitys, ESG

Sisällysluettelo

1	Johdanto	2
2	Mitä vastuullinen sijoittaminen on	4
2.1	Yhteiskuntavastuu	5
2.2	Vastuullisten osakkeiden suosion kasvu.....	6
2.3	Miksi vastuullisuus on tärkeää yrityksille.....	7
3	Miten ESG mitataan ja arvioidaan	10
3.1	Erilaiset ESG arvoa mittaavat yritykset sekä tietolähteet	10
3.2	Erilaiset tiedon analysointisivustot	10
3.3	ESG suoriutumisen raportointi.....	11
3.4	Eri sektoreilla toimivien yritysten ESG arviointi	12
3.5	Vastuullisraportin sisältö.....	13
4	ESG ja normaalin tuotto-osakkeen analysointi	15
4.1	Erilaisten arvomenetelmien käyttö ESG tuottoa peilattaessa.....	16
4.2	Osaketermien avausta	16
4.3	ESG kurssivaihtelu	16
4.4	Miten vastuullisuustulos on vaikuttanut yrityksen taloudelliseen puoleen.....	17
5	Vastuullisen yrityksen toimintaan vaikuttavat lainsäädännöt sekä direktiivit.....	19
5.1	YK kestävän kehityksen periaate.....	19
5.2	Suomen ympäristölait.....	20
5.3	Muut tärkeät vastuulliseen yritystoimintaan vaikuttavat lainsäädännöt ja asetukset.....	20
5.4	Kestävän rahoituksen tiedonantoasetus	21
5.5	Taloudellisten tietojen ja vastuullisuuden raportointidirektiivi	22
5.6	Taksonomia-asetus 2020	22
5.7	Euroopan Unionin päästökauppajärjestelmä	23
6	Mahdolliset negatiiviset tulevaisuudet vastuullisille osakkeille	24
6.1	ESG sijoittamiseen liittyviä skandaaleja.....	24
6.1.1	Volkswagenin 2015 skandaali.....	24
6.1.2	Wells Fargon 2016 skandaali.....	25
7	Päätelmät.....	27
	LÄHTEET	29

1 Johdanto

Aiheena opinnäytetyöhön on kertoa, miten vastuullinen toiminta määräytyy pörssiyrityksissä ja miten yritysten on mahdollista saada lisää sijoittajia vastuullisella liiketoiminnalla sekä ajatusmaailmalla. Opinnäytetyö tarkastelee myös pörssiosakkeisiin sijoittamista, tuoden näkökulmaa myös sijoittajille. Aihe valikoitui, koska kestävä kehitys ja vastuullisuus tulevat joka päivä enemmän esiin erilaisissa tilanteissa ja siihen halutaan keskittyä enemmän. Tämän lisäksi erityisesti Euroopan Unionin alueella halutaan ohjata yritysten toimintaa vastuullisemmaksi erilaisia säännöksiä ja lakimuutoksia hyödyntäen. Vastuullisuus on siis tärkeää nykymarkkinoilla ja sen huomioiminen ajoissa tuo siihen keskittyville yrityksille kilpailuetua. Opinnäytetyö käsittelee vastuullisuutta ja mitä se on sekä sijoittajien suhtautumista vastuullisuuteen, jonka jälkeen pohditaan yrityksen vastuullisuutta eri aihealueilla.

Tutkimuksen myötä autetaan yrityksiä ymmärtämään vastuullisuusperiaatteita paremmin ja tekemään yritykselle sopivia vastuullisia päätöksiä. Eri yrityksillä on erilaiset mielenkiinnot ja usea yritys ei suunnittele strategisia valintojaan peilaten näiden vastuullisuutta. Opinnäytetyö on suunnattu enemmän yrityksille, jotka ovat kiinnostuneet vastuullisuudesta ja vastuullisten sijoittajien houkuttelemisesta vastuullisten päätösten tuomalla kilpailuedulla. Tutkimuksen taustana on oma mielenkiinto ja halu tietää aiheesta enemmän, varsinkin yrityksen liiketoimintaan liittyen. Aiheen tutkinta kiinnostaa, koska vastuullisuutta ajatellessa opinnäytetyöt keskittyvät enemmän yksityishenkilöihin.

Tutkimuksen kohteena on tuoda yrityksille, jotka haluavat tehdä vihreitä päätöksiä markkinoilla, tarvittava tieto vastuullisuudesta ja kertoa enemmän mistä vastuullisuus muodostuu ja miten osakkeet on luokiteltu vastuullisiksi. Tämän lisäksi opinnäytetyössä käsitellään vastuulliseen sijoittamiseen kohdistuvaa lainsäädäntöä, jotta ymmärretään enemmän miten ulkoiset tekijät vaikuttavat sijoitusmarkkinoilla.

Osakkeiden tulevaisuuden arvoa on vaikeaa ennustaa, mutta moni asiantuntija uskoo, että vastuullisilla osakkeilla on suurempi mahdollisuus pitkäaikaiselle onnistumiselle, jonka vuoksi vastuullisissa osakkeissa on pienempi riski häviölle. Tämän lisäksi tarve vastuullisille osakkeille kasvaa jatkuvasti, jonka vuoksi näiden arvo kasvaa.

Alla on esitetty opinnäytetyön tutkimusongelma sekä tukikysymykset.

Tutkimusongelma:

- Miten yrityksen vastuullisuutta voidaan arvioida?

Tukikysymyksinä opinnäytetyössä toimivat seuraavat:

- Mitä vastuullinen toiminta on?
- Miten vastuullista toimintaa säännellään?
- Kuinka vastuullisella brändäyksellä saadaan lisää sijoittajia yritykselle

2 Mitä vastuullinen sijoittaminen on

Vastuullinen osake on sijoituskohde, joka täyttää vastuullisen sijoittamisen kriteerit usealla eri aihealueella. ESG on englanninkielinen määritelmä, joka on luotu auttamaan tunnistamaan yrityksiä, joiden liiketoiminta koostuu vastuullisesta ja kestävästä toiminnasta. Yrityksen täyttäessä nämä kriteerit, yritys ottaa huomioon heidän ympäristöllisen vaikutuksensa sekä vaikutuksen työntekijöihin, toimittajiin sekä eettiseen toimintaan.

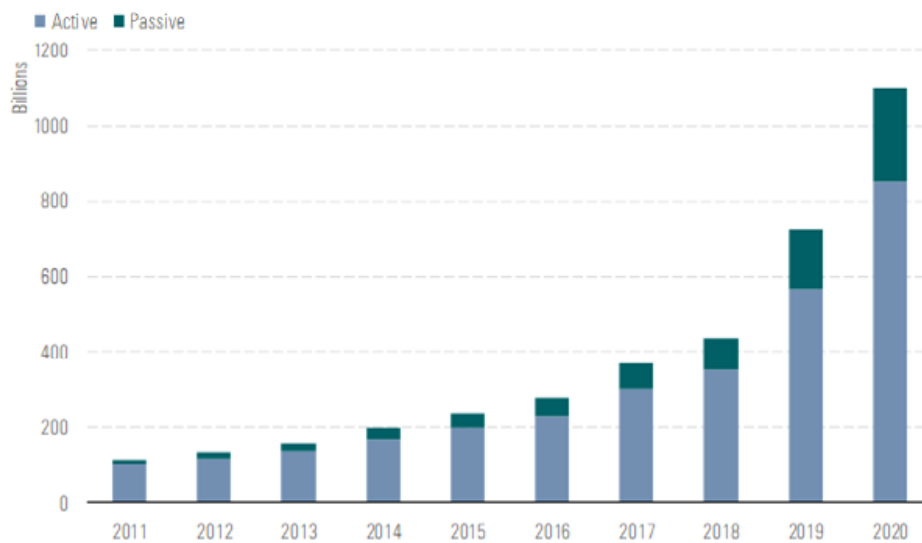
ESG määritelmä koostuu kolmesta tärkeästä sanasta: Environmental (ympäristöllinen), Social (sosiaalinen) sekä Governance (hyvä hallintotapa). (Landau & Silvola, 2019, s. 95). Edellä mainittuja kriteereitä käytetään yritysten arvioimiseen eri aihealueilla. Vastuullisuutta laskeviin kriteereihin lukeutuu ympäristöllinen merkittävyys, sosiaalinen vastuullisuus sekä hyvä hallintotapa. Näiden kriteerien avulla sijoittajat sekä sijoitusmaailman analyytikot kykenevät arvioimaan ESG dataa yrityksistä ja näkevät kuinka pitkäaikaista yrityksen vastuullisuus on ja mitä mahdollisia riskejä yrityksellä on esimerkiksi tulevaisuuden toiminnan suhteen. Kun sijoittaja ottaa huomioon ESG-kriteerit, puhutaan ESG-integroinnista, jonka avulla sijoittaja voi kohdistaa sijoituksensa vastuullisiin yrityksiin tai luopua mahdollisista vastuuttomista yrityksistä (Pörssisäätiö.)

Ympäristöllinen kriteeri mittaa yrityksen ympäristöllistä toimintaa ilmastonmuutoksen, saastumisen sekä resurssien vähentämisessä. Sosiaalinen kriteeri mittaa yrityksen sosiaalista toimintaa, kuten työkäytäntöjä, ihmisoikeuksien sekä yhteisöllisten suhteiden huomiointia. Hallinnollinen kriteeri mittaa hallituksen kokoonpanoa, johdon palkitsemista sekä yritystoiminnan läpinäkyvyyttä ja korruption vastaista politiikkaa. (Pörssisäätiö).

Vastuullinen osake voi olla yritys, jolla on pitkä historia hiilijalanjäljen pienentämisessä, kohtelee työntekijöitään reilusti tai joka käyttää uusiutuvaa energiaa toiminnassaan. Näin ollen voidaan ilmaista, että vastuullinen yritys ei kohtelee luontoa tai työntekijöitään kaltoin eikä omaa historiaa huonoista eettisistä valinnoista.

Vastuullinen sijoittaminen kasvaa trendinä, jonka vuoksi eri sijoittajat sekä analyytikot kiinnittävät entistä enemmän huomiota mahdollisiin sijoituskohteisiin. Sijoittajien on turvallisempaa valita yrityksiä, joilla on tasainen ja vastuullinen kehitys, koska se tarjoaa sijoittajille mahdollisuuden hallita markkinan riskejä.

Annual European Sustainable Fund Assets (EUR Billion)

Source: Morningstar Direct, Morningstar Research. Data as of December 2020.

Kuva 1. Vuosittainen Eurooppalaisten vastuullisten rahastojen varojen kehitys. (Morningstar 2020).

ESG osakkaiden markkina-arvo nousi vuonna 2020 185 miljardiin, kun vuosi aikaisemmin arvo oli n. 68 miljardissa. Vastuullisten osakkaiden arvo markkinoilla kasvaa jatkuvasti (Morningstar 2020), jonka vuoksi vastuullisuus on yrityksille todistetusti kilpailuetu, johon on hyvä paneutua ja laatia suunnitelma vastuullisuuden kehittämiseksi.

2.1 Yhteiskuntavastuu

Yhteiskuntavastuu eli CSR (Corporate Social Responsibility) on kestävä kehityksen edistämistä yrityksessä. Yhteiskuntavastuu viittaa yrityksen vapaavalintaisiin toimintoihin, jotka liittyvät yhteiskunnallisiin sekä ympäristöllisiin ongelmien ratkaisuihin. Näihin lukeutuu mm. hyväntekeväisyys, yhteisöllinen osallistuminen sekä kestävä kehityksen aloitteet.

Vastuullisen yrityksen ESG luokitusta arvioidessa yhteiskuntavastuu on kriittinen tekijä. Yhteiskuntavastuu näkyy yrityksissä sijoittajille tärkeänä osa-alueena, sillä yhteiskuntavastuulla parannetaan yrityksen mainetta sekä houkuttelevat uusia sijoittajia. Useimmille yrityksille yhteiskuntavastuu on olennainen osa yritystoiminnan strategiaa ja päivittäistä toimintaa, sen toimiessa sijoittajien houkuttelijana. (Kuluttajaliitto). Yhteiskuntavastuuseen panostamalla yrityksillä on markkinaetua muihin alalla toimiviin verratessa. Sijoittajien on helpompaa tehdä valinta sijoittamisesta, kun kyseessä on vastuullisesti toimiva hyvämaineinen tuttu yritys.

2.2 Vastuullisten osakkeiden suosion kasvu

Vastuullisten sijoituskohteiden suosio kasvaa jatkuvasti useiden syiden vuoksi.

1. Sijoittajat haluavat arvoilleen sopivia sijoituskohteita

Moni sijoittaja, varsinkin nuoremmista sukupolvista, on kiinnostunut sijoittamaan arvoilleen sopiviin kohteisiin. Vastuulliset yritykset tarjoavat osakkeillaan näille sijoittajille mahdollisuuden sijoittaa juuri heidän arvoilleen sopivaan liiketoimintaan.

2. Mahdollinen vahva rahallinen tuotto

Vastuullisuuden kasvattaessa suosiota sijoittajien kesken, vastuullisuutta tutkivia tutkimuksia on tehty useampia ja näiden tutkimusten perusteella voidaan todeta, että yritykset, joilla on vahva ESG luokitus ja maine, ovat joustavampia muutoksien suhteen sekä niillä on parempi asema onnistua pitkällä aikavälillä. Tämä johtuu siitä, että vastuullisilla yrityksillä on tapana hallita riskit paremmin ja heillä on parempi suhde eri sidosryhmiin.

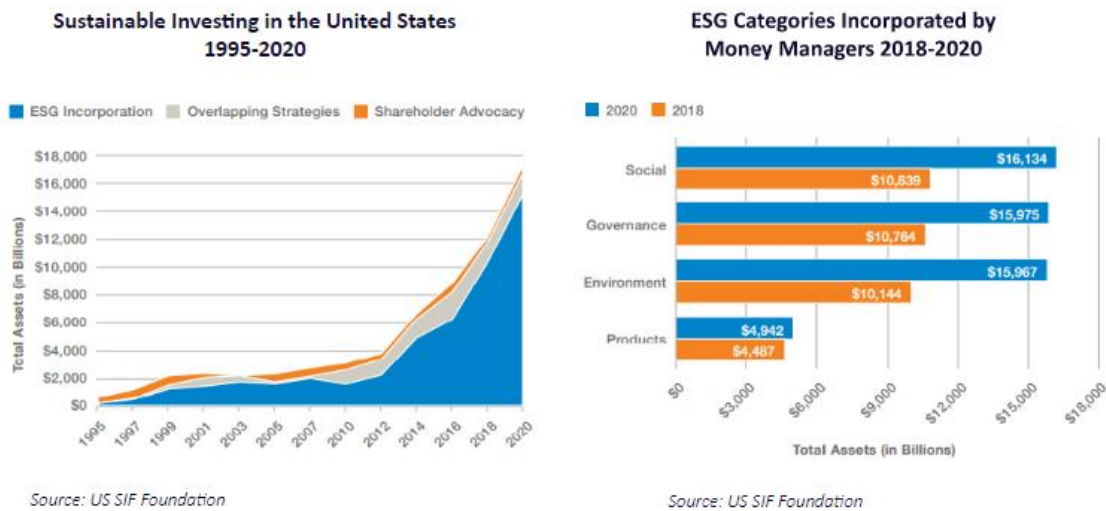
3. Lainsäädäntöjen sekä sosiaalisen paineen kasvu

Lainsäädännöt muuttuvat jatkuvasti ja erityisesti EU:n alueella jäsenmaiden yritysten tulee toimia vastuullisemmin ja kestävästi. Sosiaalinen paine taas vaikuttaa yritysten toimintaan ja tuottoon. Mikäli yritykset eivät yllä tavoitteisiin, yritykset saattavat kohdata ongelmia lain tai maineen kanssa. Lainsäädännöt sekä sosiaalinen paine ajavat yritykset pakosta vastuullisempaan toimintaan, jonka vuoksi yritysten on pakko kehittää vastuullista toimintaansa sanktioiden välttämiseksi.

4. Kehittynyt ESG tieto ja analysointi

Verrattuna aikaisempiin vuosiin, nykyään on saatavilla paremmin tietoa sekä analysointeja yrityksistä, joiden avulla sijoittajien on helpompaa arvioida yrityksen toimintaa. Tämän myötä yritysten läpinäkyvyys ja vakiointi on kehittynyt ja auttaa sijoittajia ottamaan huomioon vastuullisen sijoittamisen aspektin. Tämä on vaikuttanut erittäin vahvasti vastuullisen sijoittamisen suosion kasvuun.

Kuva 2. Miten kiinnostus vastuullisiin sijoituskohteisiin on noussut. Yhdysvalloissa. (SFA).

ESG osakkeiden kestävyys ja vastuullisen yrityskäytännön huomiointi kasvaa sijoittajien keskuudessa aiheen tärkeyden vuoksi, lainsäädännön kiristymisen vuoksi sekä sijoittajien saaman mahdollisen rahallisen tuoton myötä. Myös sosiaalisella medially on vahva yhteys vastuullisen toiminnan sekä sijoittamisen ja vastuullisesti toimimisen kasvuun. Aktivistit sekä julkisuuden henkilöt puhuvat aktiivisesti ilmastosta sekä kestävästä kehityksestä, jonka vuoksi eri kohderyhmät ovat kiinnostuneet vastuullisuudesta aiheena ja sijoituskohteena, jonka vuoksi positiivista sekä negatiivista huomiota saavat yritykset nousevat herkästi keskustelunaiheeksi.

2.3 Miksi vastuullisuus on tärkeää yrityksille

Yritykset, joilla on vahva vastuullinen toiminta, kasvattavat mainettaan sijoittajien kesken ja mahdollisuuttaan pääomaan sekä pienentävät riskejä. (Nordea). Keskittyessään ESG kriteereiden täyttämiseen, yritykset panostavat pitkäaikaiseen kehittymiseen sekä mahdollistavat onnistumisen muuttuvassa ympäristössä. Vastuullinen luokitus on tärkeää eri yrityksille monista eri syistä, joita käsitellään alla olevissa kappaleissa.

Yritykset, joilla on vahva vastuullinen luokitus, nähdään vastuullisempina ja kehittyneempinä, mikä vaikuttaa yritysten maineeseen sekä brändin arvoon. Tämä voi olla erityisen tärkeää yrityksille, jotka toimivat jatkuvan tarkastelun alaisina, kuten esimerkiksi fossiilisten polttoaineiden yritykset tai yrityksille, jotka haluavat houkuttaa sosiaalisesti vastuullisia sijoittajia. Moni sijoittaja näkee

fossiilisia polttoaineita myyvät yritykset suoraan vastuuttomina sijoituskohteina, vaikka totuudessa yrityksen liiketoiminta on vastuullisempaa.

Tämän myötä vahvan ESG luokituksen ja vastuullisen liiketoiminnan omaavat yritykset saavat houkuteltua uusia sijoittajia ja tämän myötä uutta pääomaa yritykselleen. Vastuullisen luokituksen omaavat yritykset ovat myös paremmassa asemassa riskinäkökulmasta. (Nordea).

Ympäristönmuutoksen, toimitusketjun häiriöiden sekä maineriskien hallinta on vastuullisille yrityksille helpompaa, minimoiden riskejä jo vastuullisuutta suunnitellessa.

Yritykset, jotka keskittyvät vastuulliseen toimintaan, ovat innovatiivisempia sekä tehokkaampia. Tämä johtuu siitä, että vastuullisten yritysten tulee huomioida pitkäaikaiset vaikutukset päätöksissään. Vastuullisia ratkaisuja ei voida realistisesti toteuttaa sormia napsauttamalla ilman minkäänlaista harkintaa ennakkoon. Kun vastuulliset päätökset otetaan harkintaan ajoissa, yrityksellä on mahdollista tehdä erittäin suuria kustannussäästöjä.

Vastuullisen yrityksen on myös helpompi palkata henkilöstöä, koska työpaikka nähdään vastuullisempana ja täten nähdään työskentelyn siellä olevan mieluisaa. Vuoden 2019 aikana toteutetun tutkimuksen aikana toiveena oli selvittää kuinka monen työntekijän työpaikan hakuun vaikuttaa yrityksen vastuullisuus. (Randstad, 2019)

Alla on Randstadin vuoden 2019 tutkimuksen tuloksia. Tutkimuksen tuloksista selviää, että 77 % vastaajista haluaa työskennellä vastuullisen yrityksen alaisina. Vastuullisuuden arvot ovat siis tärkeitä suurimmalle osalle työnhakijoista ja vastuullisuuden vaikutus on hyvä ottaa huomioon työvoiman rekrytoinnin aikana. ”

Kuva 3 Kuinka tärkeää vastuullisuus on työntekijöille? (Randstad, 2019)

Tutkimusten tulosten perusteella on oleellista huomioida, että vastuullisuus otetaan huomioon työpaikkaa valitessa. Tämän vuoksi yrityksen tulee panostaa vastuullisuuteen, jotta uutta henkilöstöä saadaan taloon ja jotta osaava henkilöstö saadaan pidettyä talossa. Uuden henkilöstön koulutukseen menee helposti suuria summia, jotka olisi voinut käyttää yrityksen taloudellisen hyvinvoinnin tukemiseen.

3 Miten ESG mitataan ja arvioidaan

ESG luokitus mitataan usealla tiedonlähteellä ja analysoinnin työkalulla. ESG luokitusta varten ei ole yhtä tiettyä vaihtoehtoa, koska arviointiin vaikuttaa yrityksen toimiala, yritys itsessään sekä sijoittajien mieltymykset.

ESG luokitusta varten on useita yrityksiä, jotka tarjoavat ESG luokituksia yrityksille. Nämä luokitukset ottavat huomioon eri tekijöitä, kuten yrityksen ympäristöllisen vaikutuksen sekä sosiaalisen vastuullisuuden. Tunnetuimpiin ESG luokitteleviin virastoihin kuuluu esimerkiksi MSCI sekä Sustainalytics. Pohjoismaissa toimiva Nordnet sijoitusala käyttää Sustainalyticsin tarjoamia ESG luokituksia arvioidessaan yritysten ESG luokituksia. Yrityksen harkittaessa vastuullisuuden arviointia ja luokittelua, on yrityksen hyvä paneutua tietolähteisiin, jotta saadaan arvioitua yrityksen toiminta parhaalla mahdollisella tavalla.

3.1 Erilaiset ESG arvoa mittaavat yritykset sekä tietolähteet

Sustainalyticsin ESG riskiluokitus arvioi yrityksen ESG luokituksen ja valmiuden riskien hoitamiseen. Luokitus annetaan 0-100 arvosanalla, pienempi numero vastaa parempaa vastuullista toimintaa sekä pienempää ESG riskiä (Sampo.). Sustainalytics arvostelee yritykset ottaen huomioon ympäristöllisen vaikutuksen, sosiaalipolitiikan, hallintorakenteen sekä liiketoimintaetiikan. Sustainalytics huomio yrityksen altistumisen ilmastonmuutokseen liittyville riskeille, työkäytännöt sekä tuoteturvallisuuden. Suomessa esimerkkinä toimii yritys Sampo Oyj, joka sai Sustainalytics ESG arvoksi 14,1 kesäkuussa 2022.

On olemassa useita ESG tietolähteitä sekä analysointivälineitä, joita sijoittajat käyttävät arvioidessaan ESG suorituskykyä. Näihin tietolähteisiin kuuluu esimerkiksi Bloomberg sekä Refinitiv, jotka tarjoavat sijoittajille mahdollisuuden seurata yrityksen suorituskykyä tietyllä ajanjaksolla. Vastuullista dataa arvioivia yrityksiä on useita satoja ja yritykset eivät käytä samoja määrittämissä arvoja yrityksille, jonka vuoksi samaa yritystä koskevat arvioinnit voivat erota reilusti arvioivien yritysten toimesta. (Deloitte) Tärkeintä tietolähteitä tutkiessa on ymmärtää mitä itse haluaa saada tietää ja miten omat arviointikriteerit täsmäävät tietolähteen arviointeja.

3.2 Erilaiset tiedon analysointisivustot

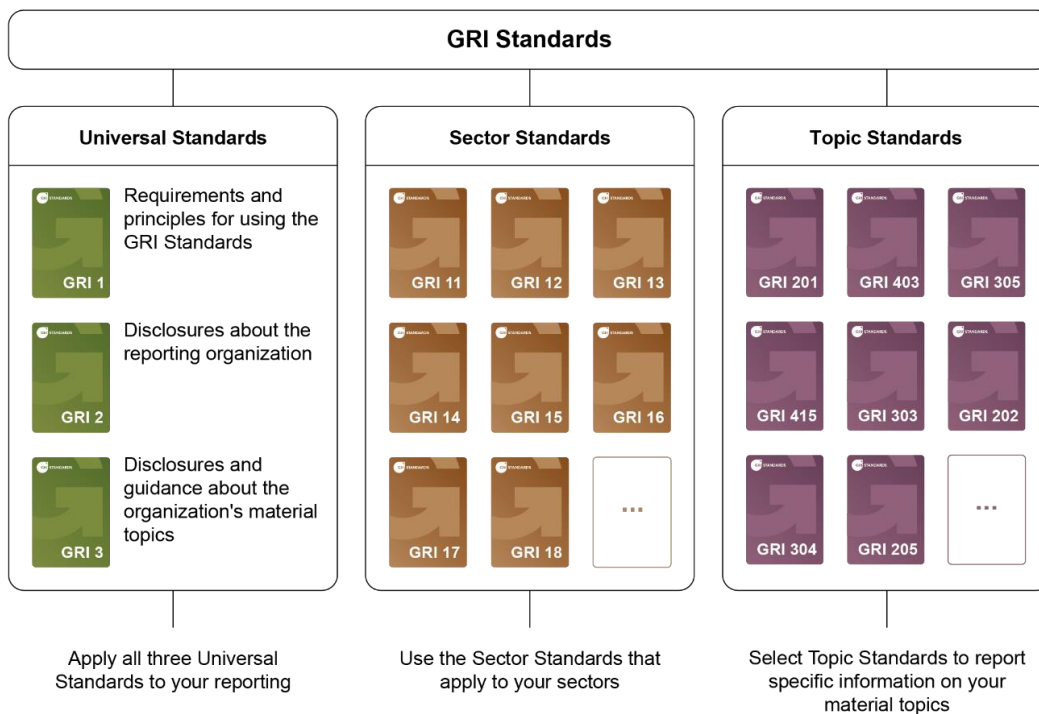
Bloomberg on tietolähdesivusto, jonka avulla käyttäjä pystyy seuraamaan markkinatilannetta, uutisia sekä analyysieja tosiajassa. Bloombergillä on useita maailmanlaajuisia terminaaleja, joiden avulla asiakkaalla on pääsy mm. osakkeiden, rahastojen sekä muiden sijoituskohteiden historialliseen dataan (Investopedia). Datan lisäksi tietolähde tarjoaa analyysityökaluja, kuten kaavioita sekä riskianalyysivälineitä.

Refinitiv on toinen tietolähde, joka tarjoaa asiakkailleen rahoitusalan uutisia. Refinitiv tarjoaa tieto- ja analyysivälineitä liittyen osakkeisiin, korkotuotteisiin sekä valuuttaan. Refinitiv kerää tietoa erilaisista tietolähteistä, kuten pörseistä ja välittäjiltä (Refinitiv). Refinitiv tarjoaa Bloombergin tavoin asiakkaalleen alustan datan analysointiin.

3.3 ESG suoriutumisen raportointi

Yritykset voivat käyttää useita erilaisia julkistamissivustoja ESG suorituskyvyn raportointia varten. Näihin kuuluu mm. Global Reporting Initiative (GRI), the Sustainability Accounting Standards Board (SASB) sekä the Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD).

Tunnetuimpia ESG raportointitapoja on Gri standardin (Global Reporting Initiative) mukainen raportointi. GRI on kansainvälinen organisaatio, joka tarjoaa käyttäjälleen puitteet ESG raportointiin. GRI omaa tietyn viitekehksen ja ohjeet, miten asiakas kertoo vastuullisesta toiminnastaan. Näihin kuuluu mm. datan keruu ja analysointi sekä raportin kirjoittaminen (Ecoreal). Raportissa tulee ilmi vastuullinen strategia, vastuullisten ongelmien ratkominen sekä miten tulevaisuudessa hoidetaan vastuullista toimintaa. Tämän jälkeen raportti julkaistaan muiden nähtäville. (Global Reporting Initiative).

Kuva 4. GRI standarien mukainen viitekehys. (GRI).

3.4 Eri sektoreilla toimivien yritysten ESG arviointi

ESG luokitus ja arvostelu saadaan käyttämällä useita erilaisia tiedonlähteitä ja tapoja, joilla on erityinen lähestymistapa liittyen sijoittajan tarpeisiin ja haluihin. ESG luokituksen on tarkoitus antaa sijoittajille tietoa yrityksen kestävydestä ja vastuullisista toimintatavoista.

ESG osakkeet toimivat erilaisilla sektoreilla, jonka vuoksi niillä on erilaisia ESG kriteereitä ja lainsäädäntöä, joka määrittää toimintaa alalla. Nämä kriteerit on valikoituneet arvioimaan erilaisia toimialaan liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia. (GlobalData).

Energian alalla toimivien yritysten toimintaa vastuullisesta ESG näkökulmasta tutkittuna voidaan arvioida mm. yrityksen jättämän hiilijalanjäljen avulla, miten yrityksen toiminta vaikuttaa ympäristöön sekä miten yritys pyrkii tuottamaan uudistuvia energialähteitä asiakkailleen. Tämän lisäksi kyberturvallisuus on vaikuttava tekijä (CGI).

Ympäristöllisistä vaikutuksista huomioon otetaan mm. kasvihuonepäästöt, veden käyttö sekä kuinka yritys hoitaa jätteensä. ESG alalla toimivat energia-alan yritykset yleensä pyrkivät pienentämään hiilijalanjälkeään, käyttämään uusiutuvia energialähteitä sekä kehittämään vastuullisuuttaan kokonaiskuvana.

Teknologian alalla toimivien yritysten toimintaa vastuullisesta ESG näkökulmasta tutkittuna voidaan arvioida mm. tietoturvan ja turvallisuuden toimivuudella, miten monimuotoinen ja -kulttuurinen työpaikka on sekä miten eettisiä yrityksen tarjoamat tuotteet ja palvelut ovat.

Teknologian alalla on tärkeää huomioida energiankulutus, jätehuolto sekä tuotantoketjun vastuullisuus. Teknologian alalla toimivat ESG kriteerit täyttävät yritykset pyrkivät pienentämään hiilijalanjälkeään, käyttämään uusiutuvia energialähteitä sekä tuottamaan tuotteita vastuullisesti. (Deloitte). Tämän lisäksi yritys tuottaa turvallisia tuotteita asiakkailleen sekä pitää huolen tietoturvasta.

Terveystieteiden alalla toimivien yritysten toimintaa vastuullisesta ESG näkökulmasta tutkittuna voidaan arvioida mm. miten vähäosaiset väestöryhmät pääsevät käyttämään terveydenhuollon palveluita, kuinka hyvä potilaan yksityisyys sekä tietoturva on sekä kuinka saatavilla lääkkeet ovat hinnoittelun puolesta.

Kuluttajatuotteiden alalla toimivien yritysten toimintaa vastuullisesta ESG näkökulmasta tutkittuna voidaan arvioida mm. kuinka ympäristöystävällistä tuotteiden tuotto ja pakkaaminen on, kuinka hyvä työympäristö työntekijöillä on tuotantoketjussa sekä kuinka turvallinen ja laadukas tuote on. Kuluttajatuotteita tarjoavien yritysten tuotantoketjun tulisi olla mahdollisimman läpinäkyvä täyttääkseen ESG kriteerit.

Finanssialan yrityksiin kuuluu mm. pankit, varainhoitajat, vakuutusyhtiöt sekä muut rahoituslaitokset, jotka tarjoavat asiakkailleen sijoittamiseen ja luotonantoon liittyviä tuotteita ja palveluita.

Finanssialan alalla toimivien yritysten toimintaa vastuullisesta ESG näkökulmasta tutkittuna voidaan arvioida mm. kuinka eettisiä investoinnit ja niiden vaikutukset ovat, millaisia johdon päätökset ovat sekä kuinka hyvä asiakkaan yksityisyys sekä tietoturva on. ESG kriteereillä mitataan myös mahdollisten investointien riskejä ja mahdollisuuksia.

3.5 Vastuullisuusraportin sisältö

Vastuullisuusraportin tehtävänä on kertoa yrityksen vastuullisista päätöksistä sen eri kohderyhmille. Vastuullisuusraporteissa tulee ilmi yrityksen taloudellinen vastuu, ympäristövastuu sekä sosiaalinen vastuu. (Tilisanomat.fi). Vastuullisuusraportointi on yleensä kytketty vuositavoitteisiin ja yleensä kertoo millä aikataululla tavoitteisiin olisi tarkoitus yltää.

Taloudellisen vastuun raportointi käsittää lähinnä liiketoiminnan kestävyttä ja miten yritys vaikuttaa päätöksillään organisaation ulkopuolelle. Yrityksen toiminnan ollessa läpinäkyvää laajassa mittakaavassa, yritys on hoitanut taloudellista vastuuta. Yritys voi toteuttaa taloudellista vastuutaan hallinnoimalla riskejä tehokkaasti sekä välttämällä lahjontaa sekä korruptiota.

Ympäristövastuu nimensä mukaisesti käsittelee ja tuo ilmi yrityksen päätökset, jotka kohdistuvat ja vaikuttavat ympäristöön. Ympäristövastuu pyrkii kehittämään luonnonvarojen kestävämpää käyttöä sekä vastuullista toimintaa ottaen huomioon ympäristön (Suomi.fi). Ympäristövastuun täyttäminen auttaa kertomaan yrityksen saamista mahdollisista sanktioista sekä syntyneiden jätteiden tai kasvihuonepäästöjen määrästä.

Sosiaaliseen vastuuseen kuuluu yrityksen henkilöstöön kuuluvat vaikutukset sekä kokonaiskuvassa vaikutukset myös yhteiskuntaan. Yrityksen tuotteiden tulee olla turvallisia asiakkaille ja yrityksen toiminnan turvallista työntekijöille. Sosiaalisen vastuun piiriin kuuluu myös työtapaturmien määrän ilmoittaminen sekä virheellisten tuotteiden/ palautuksien määrän julkaisu. (vastuullisuusraportti.fi).

Vastuullisuusraportointi eli ESG-raportointi on lainsäädännöllisesti pakollista pörssiyrityksille sekä yrityksille, jotka työllistävät yli 500 työntekijää. (Greenstep). Vastuullisuusraportoinnista on säädetty Suomessa kirjanpitolaisissa. Lain mukaan pörssiyrityksien sekä suurempien yritysten, jonka henkilökuntaan kuuluu yli 500 työntekijää, kuuluu laatia vastuullisuusraportti, joka sisältää vähintään seuraavat tiedot:

- Yrityksen ympäristöasiat
- Sosiaaliset asiat sekä henkilöstöasiat
- Miten yritys kunnioittaa ihmisoikeuksia
- Miten yritys välttää ja torjuu korruptiota sekä lahjontaa

Vuodesta 2024 EU:n CSR direktiivi edellyttää myös yrityksiä, jotka täyttävät kaksi näistä seuraavista kriteereistä: yli 250 työntekijän, yli 40 miljoonan liikevaihdon omaavien sekä yli 20 miljoonan taseen omaavista raportoimaan vastuullisuusraportoinnin standardien mukaisesti. (Greenstep).

Vastuullisuusraportissa tuodaan myös usein esiin yrityksen tavoitteet koskien kestäväää kehittymistä. YK on myös julkaissut 17 tavoitteen listauksen tavoitekohteista, joiden avulla yritysten on helpompi kertoa tavoitteistaan asiakkailleen. Alla on listattu tavoitekohteet, joihin kuuluvat mm. puhdas vesi, vastuullinen kuluttaminen sekä tasa-arvo. (United Nations)

Kuva 5. YK:n julkaisemat kestävään kehittymiseen liittyvät tavoitteet. (Antilooppi).

4 ESG ja normaalin tuotto-osakkeen analysointi

ESG osakkeilla sekä perinteisillä osakkeilla on tiettyjä perusominaisuuksia, jotka eroavat toisistaan riskien huomioidussa sekä taloudellisessa suorituskyvyssä. Kun analysoi näiden kahden eroja, tulee ottaa huomioon seuraavat asiat:

- Taloudellinen suorituskyky: ESG osakkeella on parempi asema hoitaa mahdollisia ympäristöriskejä, kuten ilmastonmuutoksen ja resurssien niukkuuden luomia riskejä. (Landau & Silvola, 2019). Tämän lisäksi yrityksillä, joilla on vahvat sosiaaliset suhteet sekä hallinto, on parempi suhde sidosryhmiin, joka parantaa pitkäaikaista taloudellista suorituskykyä.
- Heikolla ESG luokituksella toimivat yritykset ovat alttiimpia maineriskeille, jotka vaikuttavat negatiivisesti yrityksen taloudelliseen suorituskykyyn. Tällaiset yritykset saattavat joutua mediassa huonoon valoon, yrityksiä saatetaan boikotoida ja brändin maine saattaa tuhoutua.
- Riskiprofiili: Yritykset, joilla on heikko ESG luokitus, ovat avoimempia ympäristöllisille, sosiaalisille sekä hallinnollisille riskeille, joka voi vaikuttaa negatiivisesti yrityksen talouteen. Lainsäädäntö ja sosiaalinen paine toimia ympäristöystävälliseen ja kehittyneeseen tapaan mahdollistaa yritykset mahdollisille sakoille tai maineen menetykselle. Esimerkiksi suuremmat hiilipäästöt nostattavat kustannuksia sekä kustannuksien nousun että lainsäädöksiä takia.
- Pääoman hinta sekä saanti: Heikommalla ESG luokituksella toimivilta yrityksiltä saatetaan periä suurempia korkoja tarjotessa lainoja tai heitä ei saateta ottaa asiakkaiksi huonomman luokituksen vuoksi. Jotkut lainan antajat antavat lainoja vain vahvan ESG luokituksen omaaville yrityksille. Rahoituslaitosten antamiin lainoihin vaikuttaa myös useammat vastuullisuuteen liittyvät lainsäädännöt, kuten taksonomia (Borenus, 2021).
- Sijoittajien kysyntä: Vastuulliset sijoittajat näkevät ESG osakkeet parempina, koska he arvostavat kestävyttä sekä vastuullisia toimintatapoja. Tällainen kysyntä voi mahdollistaa suuremman arvostuksen sekä pienemmän kurssin vaihdannan. Tämän lisäksi joillakin institutionaalisilla sijoittajilla voi olla ohjeistuksia, jotka edellyttävät heitä sijoittamaan ESG osakkeisiin.

ESG arvo vaikuttaa todistetusti taloudelliseen suorituskykyyn ja riskien sietokykyyn. Tämän myötä useampi sijoittaja ottaa vastuullisempia sijoituskohteita huomioon sekä yritykset priorisoivat vastuullista toimintaansa.

4.1 Erilaisten arvomenetelmien käyttö ESG tuottoa peilattaessa

ESG luokituksen omaavan yrityksen mahdollinen ROI (return of investment) muokkautuu erilaisten tekijöiden perusteella, kuten yrityksen taloudellinen suorittautuminen, ESG luokitus sekä yleinen markkinataso.

Yleinen markkinatilanne vaikuttaa ESG osakkeen ROI:n tuottoon. Esimerkiksi vahvan ekonomisen kasvun aikana yritykset, joilla on taloudellinen suorittautuminen, suoriutuvat hyvin ilman ESG luokitusta. Kun taloudellinen tila on epävakaa, ESG osakkeiden suorittautuminen on kestävämpää ja yrityksillä on paremmat mahdollisuudet hallita erilaisia riskejä.

4.2 Osaketermien avausta

P/E (price-to-earnings) käytetään mitattaessa yrityksen osakkeen hintaa verrattuna tuottoon per osake (EPS eli earnings per share). ESG luokitus voi vaikuttaa positiivisesti osakkeen P/E luokitukseen. Suurempi P/E tarkoittaa sitä, että markkinat odottavat yrityksen jatkavan kasvua nopealla kehityksellä, kun taas pienempi P/E tarkoittaa että kasvu on hitaampaa. (Almatalent). Vastuullisuus ja yrityksen saama ESG luokitus voi vaikuttaa yrityksen kasvumahdollisuuksiin ja näin vaikuttaa P/E arvoon.

Esimerkkinä toimivat yritykset, jotka johtavat kestäville ratkaisuille. Heidän osakkeensa kiinnostavat vastuullisuutta arvostavia sijoittajia, tarjoten näin yritykselle kilpailuedun, joka voi johtaa suurempiin kasvumahdollisuuksiin ja näin korkeampaan P/E arvoon. Huonomman ESG luokituksen omaavilla on korkeampi mahdollisuus riskeille, joka voi johtaa kasvun hidastumiseen ja näin laskea P/E arvoa.

Beta on osakkeen volatiliiteetin arviointia markkinatilanteeseen verrattuna. ESG luokituksen ottaessa huomioon, beta voi auttaa sijoittajaa ymmärtämään riskin tasoa sijoittaessa yritykseen.

Beta 1 tarkoittaa, että osakkeen hinta liikkuu samassa tasossa markkinan kanssa. Alhaisempi beta kertoo, että osakkeen hinta liikkuu hitaammin kuin muu markkina. Korkeampi beta tarkoittaa, että osakkeen hinta liikkuu nopeammin kuin muu markkina. (Pörssisäätiö).

ESG kriteerit täyttävät yritykset eivät ole niin alttiita riskeille, kuten ympäristö tai lainsäädännöt, jonka vuoksi ESG kriteerit täyttävän yrityksen beta voi olla alhaisempi. Yritykset, joilla on huonompi ESG luokitus ovat alttiimpia riskeille, jonka vuoksi osakkeella voi olla korkeampi beta.

4.3 ESG kurssivaihtelu

Volatiliiteetti viittaa markkinoilla tapahtuviin vaihteluihin, jotka tapahtuvat markkinoihin liittyvistä muutoksista. Vastuulliseen sijoittamiseen kiinnostuneet sijoittajat huomioivat ESG kriteerit sekä

luokittelut tehdessään sijoituspäätöksiä, jonka vuoksi yritykset tarvitsevat hyvän ESG luokituksen saadakseen sijoittajia, pääomaa sekä välttyäkseen maineen menetykseltä. Tämän vuoksi yrityksen ESG luokituksen muuttuessa, osakkeen hinta saattaa kokea vahvaa vaihtelua.

Esimerkkinä toimii yritys, jolla on pitkä historia kestävästä ja vastuullisena yrityksenä. Yrityksen osakkeen hinta saattaa nousta, koska sijoittajia kiinnostavat tällaiset kohteet entistä enemmän. Yritykset, jotka eivät harjoita kestävästä kehitystä saattavat menettää sijoittajia aktiivisemmin, koska sijoittajat kiinnittävät näihin ongelmiin entistä enemmän huomiota. Myös yrityksen kokemat maineiskut vaikuttavat osakkeen arvoon.

ESG volatiliiteetti huomio ESG luokituksen kasvavan merkityksen markkinoilla ja yritysten ESG suoriutuminen vaikuttaa taloudelliseen suorituskykyyn.

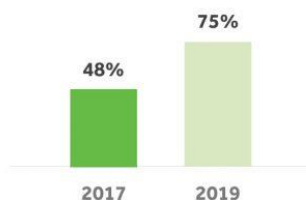
4.4 Miten vastuullisuustulos on vaikuttanut yrityksen taloudelliseen puoleen

Kun yritys omaa vahvan ESG luokituksen, yrityksellä on mahdollisuus houkutelaa uusia vastuullisesta sijoittamisesta kiinnostuneita asiakkaita. Tämän vuoksi ESG arvo voi vaikuttaa yrityksen taloudelliseen puoleen usealla erilaisella tavalla. Vastuullisten yritysten on helpompaa torjua riskejä sekä nopeuttaa taloudellista palautumista, kun yleinen markkinatilanne on laskussa. (Reuters).

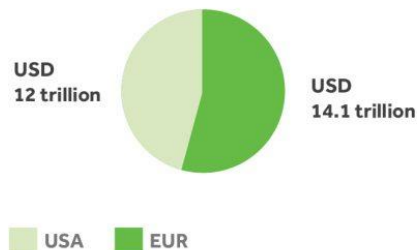
Yritys mahdollistaa pääoman hankinnan uudella markkinasegmentillä. Vastuullisten sijoituskohteiden suosio kasvaa jatkuvasti, jonka vuoksi pääomaa liikkuu markkinoilla juuri vastuullisia sijoituskohteita kohti.

Rising ESG investment

Investors that accounted for ESG principles in at least a quarter of their portfolio

Top 2 regions holding the largest amount sustainable investing assets

Deloitte Insights: Advancing environmental, social, and governance investing, Deloitte Insights, February 2020: <https://www2.deloitte.com/us/en/insights/industry/financial-services/esg-investing-performance.html#endnote-sup-26>

Kuva 6. Vastuullisiin sijoituskohteisiin sijoittavien määrä on jatkuvassa kasvussa. (Family Office 4.0).

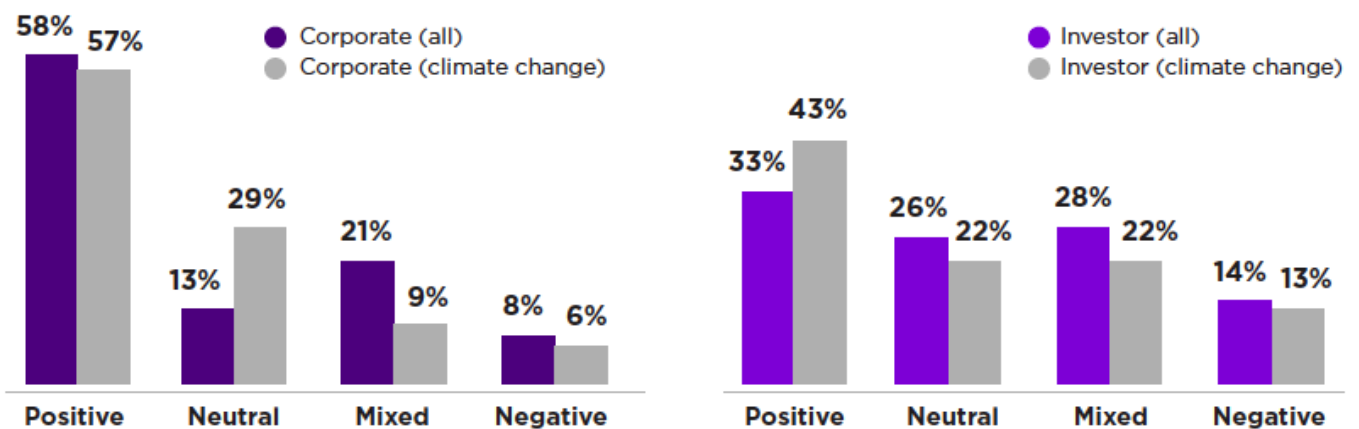
Erilaiset rahoituslaitokset suosivat yritysasiakkailtaan ESG luokitusta ja muutenkin vihreää liiketoimintaa, koska tällaiset yritykset eivät vaikuta niin riskialttiilta kuin esimerkiksi öljyalalla toimivat yritykset. Finanssisektorilla rahoituksen antamiseen vaikuttaa lukuisat erilaiset EU:n sääntelyt sekä hankkeet, joilla halutaan vähentää ilmasto- sekä ympäristöriskejä. Yksi näistä sääntelyistä on kestäväan talouteen siirtymisen rahoitusstrategia. (Euroopan komissio).

Kun yritys toimii ja tuo esiin vahvaa vastuullista luokitustaan, yrityksen maine kasvaa. Hyvämaineisen yrityksen on helpompi houkutella uusia asiakkaita, työntekijöitä sekä erilaisia liikekumppaneita. (Kuluttajaliitto).

Ympäristöä ajattelevien yritysten tulee suunnitella jätteiden vähentämistä sekä erilaisten uusiutuvien energiamuotojen käyttöönottoa, jonka vuoksi yritysten on helpompi kontrolloida menojaan.

Vuoden 2020 aikana on nähty massiivista kasvua ESG liittyvässä sijoittamisessa, koska saadaan jatkuvaa näyttöä siitä, että hyvällä vastuullisella toiminnalla pystytään tekemään tuottoa sekä hoitamaan asioita laadullisesti. (NYU).

Figure 1. Positive and/or neutral results for investing in sustainability dominate. Very few studies found a negative correlation between ESG and financial performance (based on 245 studies published between 2016 and 2020) .

Kuva 7. Harvan tutkimuksen tuloksena oli negatiivinen tuotto ESG ja taloudellista tuottoa verratessa. (NYU).

5 Vastuullisen yrityksen toimintaan vaikuttavat lainsäädännöt sekä direktiivit

Yritysten toimintaan vaikuttaa useat erilaiset lainsäädännöt, asetukset, kansainväliset sopimukset sekä direktiivit, joiden avulla halutaan vaikuttaa yritysten toimintaan ja ohjata yrityksiä tekemään kestävämmän kehityksen valintoja ja päätöksiä. (Kuluttajaliitto).

Tässä kappaleessa käsitellään vastuulliseen toimintaan eniten vaikuttavia tekijöitä, kuten YK:n periaate, josta nykyaikaiset ESG määritelmät ovat kehittyneet.

5.1 YK kestävän kehityksen periaate

Vuonna 2000 YK:n kestävän kehityksen periaate luotiin, jotta yritykset alkaisivat toimivaan kestävämmällä tavalla ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Nämä periaatteet julkaistiin ikään kuin viitekehystenä yrityksille, jotta näiden strategia sekä toiminta vastaa maailmanlaajuisia kestävyysperiaatteita sekä toimisivat yhteisöllisiä tavoitteita kehittäen. (YK-liitto).

YKn kestävän kehityksen periaatteisiin kuuluu seuraavat 10 periaatetta:

1. Ihmisoikeudet: Yritysten tulee kunnioittaa ihmisoikeuksia ottaen huomioon työntekijöiden oikeudet, eriarvoistamisen vähentäminen sekä monimuotoisuuden edistäminen.
2. Työlait: Yritysten tulee noudattaa työntekijän oikeuksia, eliminoiden lapsityövoiman käyttö sekä tarjoten turvalliset työolosuhteet työntekijöilleen.
3. Ympäristötavoitteet: Yritysten tulisi yhdistää toimintaansa ympäristöllisiä tapoja ja käyttää uusiutuvan energian muotoja sekä pienentää jätteen muodostumista ja kehittää kierrätystapojaan.
4. Korruption estäminen: Yritysten tulee olla läpinäkyviä sekä rehellisiä toiminnassaan sekä taistella korruptiota vastaan.
5. Kestävyyden raportointi: Yritysten tulee raportoida toimintansa kestävyttä ja kehittävyttä läpinäkyvästi. Yritysten tulisi antaa kuluttajilleen todenmukaista tietoa.
6. Kuluttajien suojaaminen: Yritysten tulee toimittaa kuluttajilleen turvallisia, terveellisiä sekä saatavilla olevia tuotteita samalla tarjoten kuluttajille todenmukaista ja läpinäkyvää tietoa tuotteista.
7. Kestävät toimintaketjut: Yritysten tulee edistää kestävää toimintaa toimitusketjuissaan mukaan lukien toimittajien kanssa yhteistyön kehittäminen.

8. Alkuperäisväestön kunnioittaminen: Yritysten tulee huomioida ja kunnioittaa alkuperäisväestön oikeuksia sekä kulttuuria.
9. Olennaisten palveluiden saaminen: Yritysten tulisi toimia tavoilla, joiden avulla olennaiset palvelut pysyvät saatavilla olevina eri ihmisryhmille.
10. Rauha ja turva: Yritysten tulisi toimia tavalla, joiden avulla rauha ja turva säilyvät. Tähän kuuluu mm. ihmisoikeuksien tukeminen.

5.2 Suomen ympäristölait

Suomessa on vahvat ympäristönsuojeluun liittyvät lait, joiden avulla halutaan turvata Suomen luontoa ja kehittää kestävää kehitystä. Näihin kuuluu mm. ympäristösuojelulaki 527/2014, joka on Suomen ympäristölakien kulmakivi. Laki tarjoaa viitekehyksen muihin ympäristöön liittyviin lakeihin. Suomen muihin ympäristöön keskittyviin lakeihin ja asetuksiin kuuluu vesilaki 587/2011, jätelaki 646/2011, luonnonsuojelulaki 9/2023, ilmastolaki 609/2015 sekä kemikaalilaki 599/2013.

Vesilain avulla halutaan tukea Suomen vesistöjen hyvinvointia. Laki säätelee veden käyttöä sekä jäteveden käsittelyä. Jätelain avulla säädellään jätteiden lajittelua sekä käsittelyä.

Luonnonsuojelulain avulla suojellaan Suomen luonnon monimuotoisuutta. Ilmastolailla halutaan vähentää ilmastonmuutoksen vaikutuksia Suomessa sekä vähennetään Suomen kaasupäästöjä. Kemikaalilailla säädetään kemikaalien tuottoa, käyttöä sekä tyhjennystä samalla huomioiden kemikaalien turvallisuuden.

5.3 Muut tärkeät vastuulliseen yritystoimintaan vaikuttavat lainsäädännöt ja asetukset

Rahoitusallalla rahoitusten antamiseen vaikuttaa Euroopan komission sääntelyaloite, jonka tarkoituksena on turvata kestävämpään talouteen siirtyminen. EU säätelee pankkien ja vakuutusalan toimintaa ja haluaa rahoitusalan toimijoiden edistävän vihreään talouteen siirtymistä sekä ilmatoriskien vähentämistä. (Euroopan komissio).

Suomen työlait ovat erittäin laajat ja ne on luotu suojelemaan työntekijöitä antamalla työntekijälle oikeuksia sekä vaatimuksia koskien työpaikan turvallisuutta sekä reiluuutta. Suomen työlakeihin kuuluu mm. työsopimuslaki 55/2001, työaikalaki 872/2019, työturvallisuuslaki 738/2002, laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986 sekä työehtosopimuslaki 436/1946.

Työsopimuslain avulla suojataan työnantajan sekä työntekijän oikeuksia. Laki määrää työsuhteen ehdot, kuten työtuntien määrän, palkan sekä mahdollisuuden lomapäiviin. Työaikaissa määrätään vielä selvemmin työntekijän tekemien työtuntien maksimimäärä sekä kuinka paljon työntekijä saa tehdä ylitöitä ja paljon lepoaikaa työntekijällä tulee olla.

Työturvallisuuslaissa määritellään työpaikan turvallisuusvaatimukset sekä miten työpaikan tulee turvata työntekijän terveys. Tasa-arvolaille halutaan turvata sukupuolten välinen tasa-arvo. Työehtosopimuslaki on erilaisista neuvotteluista syntynyt yhteissopimus työntekijöiden ja työnantajan välillä tarkemmin alalle sopeutettuna.

Suomessa halutaan estää korruptiota useilla eri lainsäädöksillä sekä asetuksilla, joihin kuuluu mm. rikoslaki 39/1889 sekä laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä 444/2017.

Suomen rikoslaki määrää rikoksista aiheutuvat seuraukset, kuten sakot sekä vankeustuomiot. Rikoslaisissa määritellään korruption, lahjonnan ja petosten määritelmät, jonka avulla pystytään määrittämään mahdolliset sanktiot. Rahanpesun ja terrorismin lailla pyritään estämään Suomessa tapahtuva rahanpesu sekä se määrää finanssisektorin toimijoille tiettyjä vaatimuksia epäilysten raportoinnista viranomaisille.

5.4 Kestävän rahoituksen tiedonantoasetus

SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation) eli kestävän rahoituksen tiedonantoasetus on vuonna 2021 voimaan astunut Euroopan Unionin säätely, jolla pyritään saamaan finanssimarkkinoiden toimintaa läpinäkyvämmäksi ja johdonmukaisemmaksi vastuullisuuden asioihin liittyen. Vuonna 2023 säännöksiä täydennetään.

Säännöksen vaatimusten mukaan toimijoiden tulee tuoda julki, miten he käsittelevät vastuullisuuteen liittyvät riskit ja miten ne huomioidaan päätöksenteossa ja miten vaikutukset vaikuttavat yrityksen kestävän kehityksen strategiaan. (Finanssivalvonta). Nämä tiedot tulee tuoda julki sijoittajille, sekä asiakkaille useamman kanavan kautta.

Kestävän rahoituksen tiedonantoasetus määrää finanssisektorin toimitsijoita luokittelemaan heidän sijoitustuotteensa vastuullisuuden mukaan, käyttäen tiettyjä mittareita. Näiden tietojen avulla sijoittajien on helpompi arvioida sijoituskohteiden vastuullista toimintaa.

Suomessa kestävän rahoituksen tiedonantoasetuksen toimivuutta seuraa FIVA eli Suomen Finanssivalvonta, jonka tehtävänä on pitää finanssisektorin toiminta säännösten mukaisena. (Finanssivalvonta).

5.5 Taloudellisten tietojen ja vastuullisuuden raportointidirektiivi

NFRD eli Non-Financial Reporting Directive on EU:n direktiivi, jonka määrittämänä isommat yritykset, joilla on yli 500 työntekijää, joutuvat ilmoittamaan ESG toiminnastaan vuosittain raporttimuodossa. (Greenly). Direktiivi on yksi vastuullisuusraportointia määräävistä direktiiveistä.

NFRD toimii yhdessä aikaisemmin mainitun GRI direktiivin kanssa tarjoten ESG raportoinnille viitekehyksen, jonka avulla yritysten on helpompi tuoda julki vastuullisten päätösten raportointia yleisölleen. NFRD vaatii yrityksiä julkaisemaan ympäristön kannalta kestävän toiminnan osalta liikevaihdon sekä toimintakustannukset.

CSRD eli Corporate Sustainability Reporting Directive esitettiin vuoden 2022 aikana ja sen päätehtävänä on auttaa sidosryhmiä arvioimaan suurten yritysten toimintaa, joka ei liity yrityksen finansseihin vaan vastuullisiin aihealueisiin, kuten sosiaaliseen vastuuseen sekä ihmisoikeuksiin. NFRD:n tavoin suuremmat yritykset joutuvat ilmoittamaan vastuullisesta toiminnastaan yleisölle. CSRD:n piiriin kuuluvat yli 250 työntekijän yritykset. (Greenly).

5.6 Taksonomia-asetus 2020

Taksonomia-asetus on EU:n asetus, joka määrittelee viitekehyksen sille, mikä on kestävän kehityksen toimintaa. Asetuksen päätavoitteena on luoda yhteisymmärrys siitä, millaista on vastuullinen rahoitus sekä miten erilaisilla vastuullisille toiminnoille pystyy saavuttamaan vastuullisia tavoitteita. (Finanssivalvonta).

Taksonomia-asetus sai alkunsa vuonna 2020 osana EU:n kestävän rahoituksen toimintasuunnitelmaa, jonka tarkoituksena on suunnata pääomaa vastuullisiin sijoituksiin ja näin tukea yhteisiä ilmasto- ja ympäristötavoitteita. Asetuksella on 6 tavoitetta, joihin kuuluvat seuraavat:

- Ilmastonmuutoksen hallitseminen
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- Vesi- ja meriresurssien kestävämpi käyttäminen sekä suojeleminen
- Kiertotalouteen siirtyminen
- Saastumisen ehkäiseminen ja valvonta
- Ekosysteemien sekä monimuotoisuuden suojeleminen ja ennallistaminen

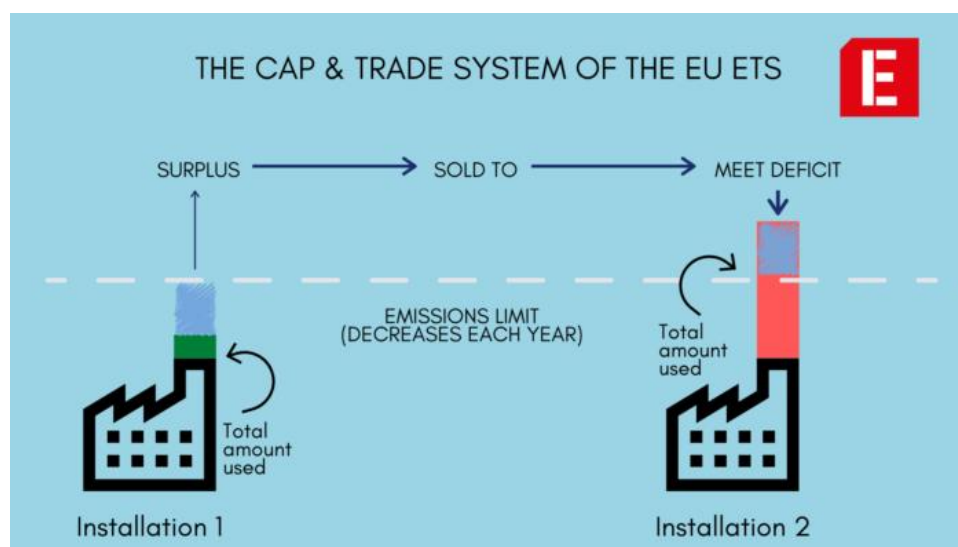
Taksonomia-asetuksen mukaan ympäristötoimet luokitellaan vastuullisiksi ja kestäviksi, jos toiminta täyttää tarvittavat kriteerit. (Finanssivalvonta). Asetus tarjoaa erilaisia kriteerejä toimille, jotka perustuvat tieteelliseen näyttöön ja niitä päivitetään jatkuvasti.

5.7 Euroopan Unionin päästökauppajärjestelmä

Euroopan Unionin alueella toimii myös ETS, joka on EU päästökauppajärjestelmä. ETS:n päätoimena on kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen. Järjestelmä edistää EU:n ilmastotavoitteita, joihin kuuluu mm. kasvihuonekaasujen nettopäästöjen pienentäminen 55 % vuoteen 2030 mennessä. (Consilium). Järjestelmästä on ostettavissa päästöoikeuksia tiettyyn hintaan. Ostettaville oikeuksille on enimmäiskatto, joka pienenee vuosittain. Näin päästään lähemmäs tavoitteita. Euroopan Unionin päästökauppajärjestelmä vastaa 40 % Euroopan kasvihuonepäästöistä. (Euroopan Komissio).

Yrityksillä on mahdollisuus käydä kauppaa muiden yritysten kanssa ostetuilla päästöoikeuksilla. Yritykset, jotka eivät käytä ostamiaan päästöoikeuksia loppuun asti voivat myydä ylimääräiset oikeutensa eteenpäin yrityksille, jotka ovat käyttäneet päästöoikeutensa loppuun. Näin luodaan kannustumia markkinoilla, joiden avulla yritykset vähentävät päästöjään.

ETS on toiminut vuodesta 2005 ohjaten EU:n jäsenvaltioita pääsemään ympäristötavoitteisiin, joihin kuuluu kasvihuonekaasujen vähentäminen. (Euroopan Komissio). 55 % alentamistavoite vuoteen 2030 mennessä on verrattuna vuoden 1990 päästömääriin. ETS uusiutuu sen mukaan, kun sille nähdään tarve. Esimerkiksi vuonna 2012 mukaan lukeutui lentoalan tuottamat päästöt.

Kuva 8. Miten päästöjen myynti toimii yritysten välillä. (Investigate Europe).

6 Mahdolliset negatiiviset tulevaisuudet vastuullisille osakkeille

Vastuullisille osakkeille ei ole varmaa lupausta jatkuvalla kasvulla. Vastuulliset osakkeet ovat muihin osakkeisiin verrattuna alttiita mahdollisille markkinamuutoksille sekä arvon laskulle. Koska vastuulliset osakkeet kasvattavat suosiotaan ja näin arvoaan, on hyvin todennäköistä, että joskus yritykset ilmoittavat virheellisesti toimivansa vastuullisesti ja ESG kriteerien mukaisesti. Tämän avulla yritykset saavat houkuteltua uusia asiakkaita ja pääomaa yritykselleen. Myöhemmin voi selvitä, että yritys ei ollut missään vaiheessa tekemässä tällaisia päätöksiä tai toimia ja näin menettää sijoittajien luoton markkinoilla.

Viherpesu on kasvava ongelma markkinoilla. Viherpesun tarkoituksena on houkutella uusia asiakkaita tai sijoittajia antamalla heille virheellistä tietoa yrityksen toiminnasta. (Corcione, 2020) Yritys voi sisällyttää toimintakertomukseensa asiakkaita kiinnostavia trendikkäitä sanoja ilman niiden toteuttamista.

Sijoittajien on tärkeää ymmärtää mahdolliset viherpesun riskit sijoittaessaan yritykseen. Tämän vuoksi on tärkeää tutkia sijoituskohteitaan tarkasti ja miten yritys on mahdollisesti saanut ESG arvosanan ja mitä kautta, onko arviointiin vaikuttanut jokin asia ja onko arvioija kreditoitu toimija markkinoilla. Tutkiessaan yrityksen tietoja kannattaa ottaa huomioon mm. vastuullisuusraportit ja miten yritys on vaikuttanut ympäristöön.

Vastuullisten osakkeiden arvoon tulevaisuudessa voi vaikuttaa mahdolliset lainsäädännöt tai poliittiset muutokset. Esimerkkinä mahdollisesta arvoon vaikuttavasta tapahtumasta olisi uudistuvaan energiaan kohdistuvien tukien pienentäminen, joka vaikuttaa tällaisella sektorilla toimivaan yritykseen.

6.1 ESG sijoittamiseen liittyviä skandaaleja

Vastuullisiin osakkeisiin liittyvän kasvun ja suosion vuoksi sijoittajien halua tehdä vastuullisia päätöksiä käytetään herkästi yrityksen hyväksi. Esimerkkeinä tällaisesta toiminnasta on mm. Volkswagenin skandaali sekä Wells Fargon skandaali.

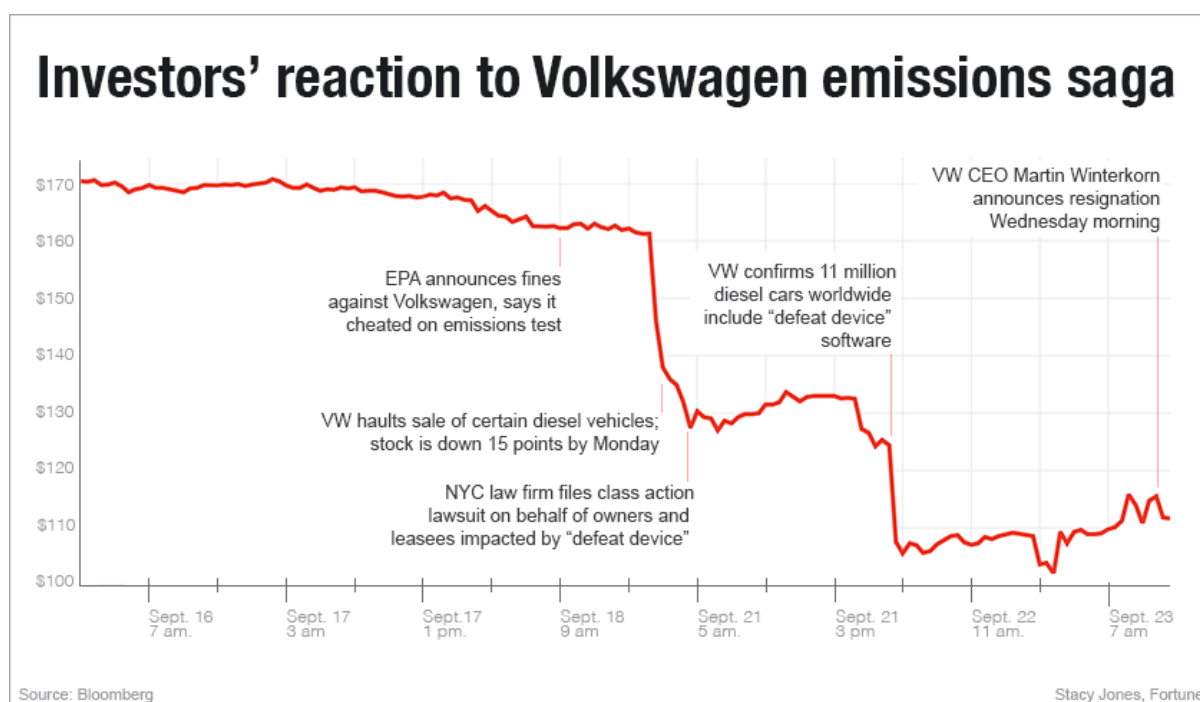
6.1.1 Volkswagenin 2015 skandaali

Volkswagenin päästöihin liittyvä huijausskandaali alkoi vuonna 2009, kun ilmastonmuutoksen vuoksi kiristyvien päästönormien takia Volkswagen asensi dieselautoihin haittaohjelmia, jonka

kautta testauslaitteet luokittelivat autot paljon puhtaammiksi, kuin mitä ne oikeasti olivat. (BBC). Huijausohjelmat kykenivät tunnistamaan olevansa testauksen alaisia ja näin laskemaan hetkellisesti päästöjään. Normaalin ajon aikana autojen päästöt olivat kuitenkin paljon korkeammat, kuin mitä päästömääräykset sallivat. (YLE).

Volkswagen myönsi huijauksen vuoden 2015 aikana. Huijauksen vuoksi Volkswagen joutui maksamaan n. 2,8 miljardin sakat ympäristön laiminlyönnistä sekä vetää takaisin satoja tuhansia autoja. (WSJ). Volkswagen koki tämän skandaalin myötä suurempia ongelmia myös sijoittajien luoton menetyksen vuoksi, koska Volkswagen oli kertonut olevansa sitoutunut vastuulliseen sekä ympäristöystävälliseen toimintaan.

Volkswagenin osakkeen arvo laski skandaalin levittyä uutisiin yli 30 %. Osakkeen arvo jatkoi tippumistaan useita kuukausia aina vuoden 2016 helmikuuhun asti, kun osakkeen arvo oli yli 50 % huonompi kuin ennen skandaalin alkua. (Reuters)

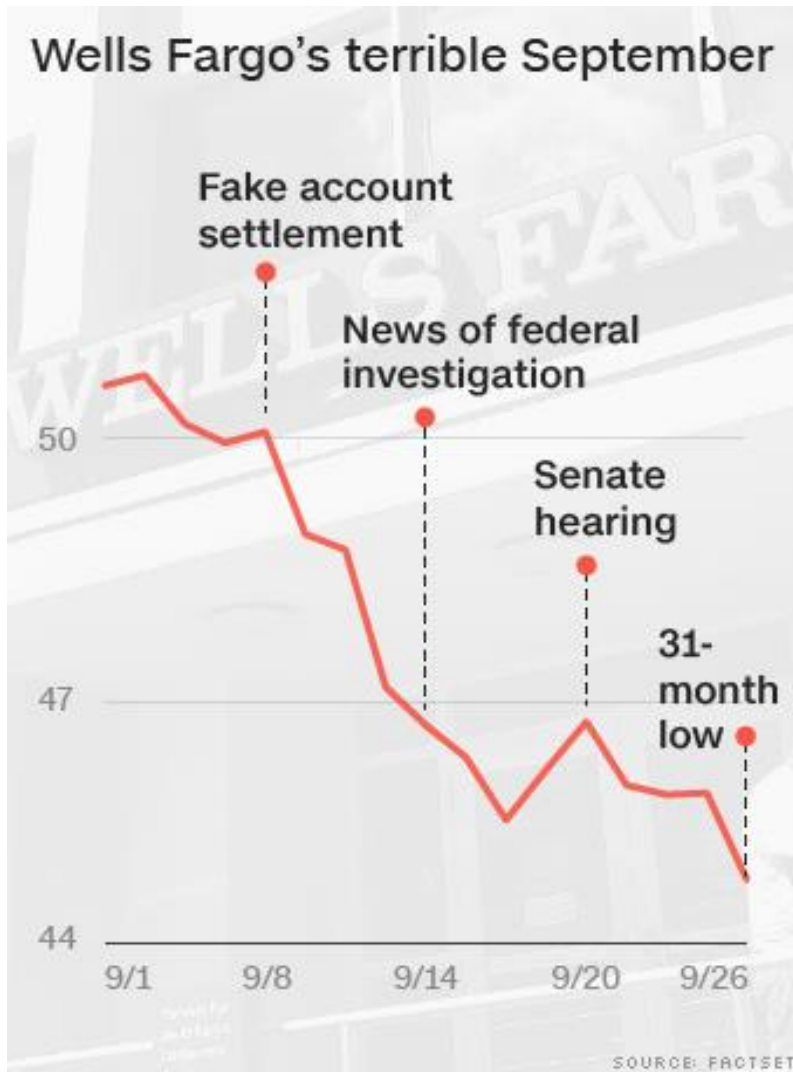
Kuva 9. Volkswagenin osakkeen arvon tipahtaminen skandaalin aikana.

6.1.2 Wells Fargon 2016 skandaali

Toinen esimerkki on pankin toimintaan liittyvä tietoturvaskandaali, joka koskee Wells Fargoa ja vuoden 2013 aikana alkaneita tapahtumia. Pankin työntekijät olivat avanneet miljoonia luvattomia tilejä ja tehneet muita epäeettisiä asioita, kuten keränneet asiakkailta pankkimaksuja päästäkseen

myyntitavoitteisiin. Pankki irtisanoi skandaalin vuoksi tuhansia työntekijöitä, joihin kuului mm. ylempää johtoa.

Pankki sai liittovaltion virastolta vuonna 2016 185 miljoonan dollarin sakot (Forbes, 2016) ja tämän lisäksi Wells Fargo lupautui maksamaan huijauksen uhreille täydet korvaukset.

Kuva 10. Miten skandaali vaikutti Wells Fargon osakekurssiin syyskuussa 2016. (CNN).

ESG ja vastuulliseen toimintaan liittyviin skandaaleihin ei kuulu pelkästään rahallinen menetys, sillä maineen menetys asiakkaiden ja sijoittajien kesken johtaa suurempiin ongelmiin ja näin mahdolliseen tulevaisuuden pääoman menetykseen.

7 Päätelmät

Yllä on käsitelty vastuullisen yrityksen toimintaa sekä lain että yrityksen liiketoiminnan tuottavuuden näkökulmasta. Yrityksen toimintaan vaikuttaa moni asia, eivätkä kaikki yritykset huomioi vastuullisen toiminnan tuomia mahdollisuuksia sekä hyötyjä. Tämän vuoksi liiketoiminta ei yllä täyteen potentiaaliin, vaan jatkaa toimintaansa samalla tavalla kuin ennen. Liiketoiminnalle on monta kannattavaa syytä siirtyä vastuulliseen toimintaan sekä kehittyä yrityksenä, alle on listattu jo opinnäytetyössä aikaisemmin kerrottuja aiheita yksinkertaistetummassa muodossa. Näiden avulla saa selkeämmän kuvan siitä, miten vastuullisuus edesauttaa yrityksen liiketoimintaa.

Kun peilaa vastuullista liiketoimintaa ja miten vastuulliset päätökset edesauttavat yrityksiä kilpailemaan alallaan, on selvää, että vastuullinen yritys on kohteena houkuttelevampi kuin yritykset, jotka eivät pyri kehittämään yritystoimintaansa vastuulliseen suuntaan. Tämän vuoksi vastuullinen liiketoiminta on pidemmällä aikavälillä kannattavampaa.

Vastuullinen liiketoiminta on myös hyvä tapa hallita riskejä liiketoiminnassa. Maineen parantamisella, sekä vastuullisilla liiketoimilla saadaan houkutelua vastuullisuudesta kiinnostuneita asiakkaita yritykseen ja näin saada yritykselle lisää pääomaa sekä parannetaan liikevaihtoa sekä toimintaa. Riskien minimointi helpottuu, kun liiketoiminta on läpinäkyvämpää ja yrityksellä on selkeä suunta kehitykseen.

Vastuullisen yrityksen on helpompi saada uutta henkilöstöä töihin yritykseen, sillä yhä useampi työnhakija kiinnittää huomiota yrityksen liiketoiminnan vastuullisuuteen sekä kestävyYTEEN. Jos yritys ei saa palkattua tarpeellista henkilökuntaa hoitamaan työtehtäviä, liiketoiminta voi kärsiä tämän vuoksi suuremmista tuottomenetyksistä. Jos ei ole työntekijöitä, miten asiakkaat saavat tuotteita tai palveluita? Jos liiketoiminta ei ole kestävä ja vastuullista, henkilöstöä saattaa lähteä useammin ja tämän vuoksi yrityksellä on jatkuva resurssipula. Tämän vuoksi yrityksen tulisi kiinnittää huomiota vastuullisiin päätöksiin liiketoiminnassaan. Vastuullinen toiminta näkyy myös työntekijöiden arjessa, sillä vastuullisessa yrityksessä pyritään huolehtimaan tuotannon pyörimisestä mahdollisimman tehokkaasti sekä selkeästi, joka auttaa parantamaan työntekijöiden tehokkuutta ja työstä nauttimista.

Vastuullisella toiminnalla pystyy pienentämään yrityksen menoja sekä säästämään erilaisissa energia- ja jättekustannuksissa. Vastuullisena yrityksenä pitää asiakkaat tyytyväisinä ja näin pystyy pitämään huolen siitä, että asiakkaat eivät siirry toisen yrityksen tuotteisiin. Vastuullisen yrityksen tuotteet ovat myös yleensä paremmin sekä paremmissa oloiloissa tuotettuja, jonka vuoksi asiakkaat tulevat ostamaan yrityksen tuotteita useammin eivätkä pety yrityksen tuotteisiin. Vastuullisilla tuotteilla ja palveluilla on suurta kysyntää nykyaikana, jonka vuoksi yritys saavuttaa markkinaedun tarjotessaan asiakkaille tällaisia tuotteita.

Vastuullisen yrityksen kunnioittaessa erilaisia lainsäädäntöjä ja asetuksia, yritys on paremmin valmistunut tulevaisuuden mahdollisiin ympäristötavoitteiden tuomiin muutoksiin sekä riskeihin. Tulevaisuuden lainsäädännöt voivat kiristyä erityisen paljon tulevana vuosina ja jos yrityksellä on nyt vaikeuksia pysyä mukana säädöksiin tavoitteissa, yrityksellä tulee olemaan vielä vaikeampaa pysyä mukana vuosien päästä. Tämän takia on hyvä tehdä jatkuvasti kestävämpiä päätöksiä yrityksen liiketoiminnassa ja ottaa huomioon myös tulevaisuudessa tapahtuvat muutokset. Yrityksen noudattaessa säädöksiä yritys myös välttyy mahdollisilta sanktioilta sekä maineenmenetykseltä. Sanktiot voivat vaikuttaa yrityksen liiketoimintaan niinkin vahvasti, että yritystoiminta ei ole enää jatkossa kannattavaa tai päädytään konkurssiin.

Vastuullinen liiketoiminta on tärkeää liiketoiminnalle tulevaisuuden kannalta. Jos liiketoimintaa ei pystytä harjoittamaan kestävämmiin nykyaikana, yritys kohtaa useita erilaisia haasteita, eikä pelkästään tuottojen menetyksiä. Kestävän liiketoiminnan voi mielestäni luokitella tällä hetkellä kannattavan liiketoiminnan vaatimukseksi. Lainsäädännöt määräävät erityisesti Euroopan Unionin alueella yritysten toimintaa vahvasti, joten jos yritys ei kykene toimimaan kestävällä tavalla, se ei tule kasvamaan halutulla tavalla. Tämän lisäksi yrityksen on vaikeampi saada uutta pääomaa sekä sijoittajilta että rahoituslaitoksilta, koska vastuuttomia yrityksiä ei nähdä niin houkuttelevina kohteina kuin vastuullisempia yrityksiä.

Jos yritys ei kykene kasvamaan vastuullisemmaksi ja ottaa huomioon vastuullisuuden eri aihealueita, yrityksen tulevaisuus ei todennäköisesti näytä hyvältä. Toisen alalla toimivan yrityksen ollessa melkein täysin samanlainen hinnoiltaan sekä tuotteiltaan, on helpompi kerätä asiakaskunta itselleen ollessaan vastuullinen tai kehittymässä vastuullisemmaksi yritykseksi.

Opinnäytetyössä on haluttu tuoda vastuullisen toiminnan hyödyt esiin mahdollisimman kattavasti auttaen yrityksiä suuntaamaan vastuullisempaan suuntaan ja kehittää toimintaansa edesauttaen kestävyttä Suomessa. Yhden yrityksen muuttaessa vastuullisempaan toimintaan, muut yritykset todennäköisesti seuraavat perässä. Tämän vuoksi on tärkeää olla alan edelläkävijä ja saada asiakkaiden luotto aikaisin ja jatkaa samalla linjalla, näin pitäen liiketoiminnan aktiivisena sekä tuottavana nyt sekä tulevaisuudessa.

LÄHTEET

Almatalent. P/E-luku. Luettavissa: <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/porssitunnusluvut/p-e-luku/>. Luettu: 1.3.2023.

Antilooppi. Vastuullisuus. Luettavissa: <https://antilooppi.fi/vastuullisuus/>. Luettu: 14.2.2023.

Azets. Breukers Leonard. EU-direktiivi kiristää yritysvastuuta ja sen varmentamista. Luettavissa: <https://www.azets.fi/blogi/eu-direktiivi-kiristaa-yritysvastuuta/>. Luettu: 12.3.2023.

Azets. Vastuullisuusraportointi. Luettavissa: <https://www.azets.fi/vastuullisuusraportointi/>. Luettu: 1.3.2023

BBC. Volkswagen: The scandal explained. 2015. Luettavissa: <https://www.bbc.com/news/business-34324772>. Luettu: 1.2.2023.

Borenus. 2021. Voiko rahoitusmarkkina edistää vastuullisuutta? Luettavissa: <https://www.borenus.com/ilmioita-oikeudesta/2021/01/20/voiko-rahoitusmarkkina-edistaa-vastuullisuutta/>. Luettu: 1.3.2023.

Callahan Elen. Investing for the Good – the rise of ESG. Luettavissa: <https://structuredfinance.org/investing-for-the-good-the-rise-of-esg/>. Luettu: 20.2.2023.

Corcione A. 2020. What is greenwashing. Luettavissa: <https://www.businessnewsdaily.com/10946-greenwashing.html>. Luettu: 2.2.2023.

Deloitte. ESG Ratings: do they add value? How to get prepared? Luettavissa: <https://www2.deloitte.com/ce/en/pages/about-deloitte/articles/esg-ratings-do-they-add-value.html>. Luettu: 20.2.2023.

Euroopan Komissio. EU Emissions Trading System (EU ETS). Luettavissa: https://climate.ec.europa.eu/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets_en. Luettu: 21.2.2023.

Euroopan Komissio. Kestävään talouteen siirtymisen rahoitusstrategia. Luettavissa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0390&from=EN>. Luettu: 14.2.2023.

European Commission. Sustainable Finance Package. Luettavissa: https://finance.ec.europa.eu/publications/sustainable-finance-package_en#csrd. Luettu: 21.2.2023.

FamilyOffice 4.0. Could ESG stand for "Expect Sustainable Growth". Luettavissa: <https://www.familyoffice4.com/rise-in-esg-investments/>. Luettu: 20.2.2023.

Finanssivalvonta. Kestävä rahoitus. Luettavissa: <https://www.finanssivalvonta.fi/kestava-rahoitus/>.
Luettu: 1.3.2023.

Finanssivalvonta, 2022. Euroopan komissio julkaissut vastauksia yleisimpiin kysymyksiin taksonomia-asetuksen artiklasta 8. Luettavissa: <https://www.finanssivalvonta.fi/tiedotteet-ja-julkaisut/valvottavatiedotteet/2022/euroopan-komissio-julkaissut-vastauksia-yleisimpiin-kysymyksiin-taksonomia-asetuksen-artiklasta-8/>. Luettu: 2.3.2023.

Fredman, Janne. ESG-raportointi eli vastuullisuusraportointi pähkinänkuoressa. 2022. Luettavissa: <https://tilisanomat.fi/talousohjaus/esg-raportointi-eli-vastuullisuusraportointi-pahkinankuoressa>.
Luettu: 30.1.2023.

GlobalData. Luettavissa: <https://www.globaldata.com/store/report/esg-in-sectors-bundle/>. Luettu: 15.2.2023.

Greenstep. ESG-raportointi. Luettavissa: https://greenstep.fi/vastuullisuuspalvelut/esg-raportointi?utm_source=google&utm_medium=cpc&campaignid=14788768780&adgroupid=127370203373&keyword=vastuullisuusraportointi&device=c&gclid=CjwKCAjwiOCgBhAgEiwAjv5whN7GSQosWKvS8-1FrgTOTzKuiNGuvgyGzs7jAqi-g-wJWqea9atnkxoC6R4QAvD_BwE. Luettu: 20.2.2023.

GRI. Continuous Improvement. Luettavissa: <https://www.globalreporting.org/standards/>. Luettu: 21.2.2023.

Hyrskke A., Lönnroth M., Savilaakso A. & Sievänen R. (2020). Vastuullinen sijoittaja. Kauppakamari.

Hyrskke A., Lönnroth M., Savilaakso A. & Sievänen R. (2012). Vastuullinen sijoittaminen. Finva. Ilmastolaki 609/2015.

Investigate Europe. 2020. EU Emissions Trading Scheme Explained. Luettavissa: <https://www.investigate-europe.eu/en/2020/eu-emissions-trading-scheme-explained/>. Luettu: 21.2.2023.

Investopedia. Beginner's Guide to the Bloomberg Terminal. Luettavissa: <https://www.investopedia.com/articles/professionaleducation/11/bloomberg-terminal.asp>. Luettu: 2.2.2023.

Jätelaki 646/2011.

Kemikaalilaki 599/2013.

Kuluttajaliitto. Vastuullinen kuluttaminen. Luettavissa:

<https://www.kuluttajaliitto.fi/materiaalit/yhteiskuntavastuu/>. Luettu: 12.2.2023.

Kuluttajaliitto. Yhteiskuntavastuu. Luettavissa:

<https://www.kuluttajaliitto.fi/materiaalit/yhteiskuntavastuu/>. Luettu: 11.2.2023

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986.

Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä 444/2017.

Landau T. & Silvola H. (2019). Vastuullisuudesta ylituottoa sijoituksiin. Alma.

Luonnonsuojelulaki 9/2023.

McGrath Maggie. Forbes. Wells Fargo Fined \$185 Million For Opening Accounts Without Customers' Knowledge. Luettavissa:

<https://www.forbes.com/sites/maggiemcgrath/2016/09/08/wells-fargo-fined-185-million-for-opening-accounts-without-customers-knowledge/?sh=64b7123151fc>. Luettu: 1.3.2023.

Morningstar. ESG Sijoittaminen. Luettavissa: <https://www.morningstar.fi/fi/news/211158/2020-olienn%C3%A4tyvuosi-vastuullisille-rahastoille.aspx>. Luettu: 7.3.2023.

Nordea. Vastuullinen sijoittaminen ja ESG-sijoittaminen. Luettavissa:

<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/vastuullinen-sijoittaminen.html>. Luettu: 11.2.2023.

NYU. ESG and Financial Performance. Luettavissa: <https://www.stern.nyu.edu/experience-stern/about/departments-centers-initiatives/centers-of-research/center-sustainable-business/research/research-initiatives/esg-and-financial-performance>. Luettu: 9.2.2023.

Pörssisäätiö. Beta-kerroin. Luettavissa: <https://www.porssisaatio.fi/blog/dictionary/beta-kerroin/>. Luettu: 2.3.2023.

Pörssisäätiö. OSA 6: vastuullinen sijoittaminen ja omistaminen. Luettavissa:

<https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/vastuullinen-sijoittaminen/>. Luettu: 11.3.2023.

Randstad. 2019. how important is corporate social responsibility to canadian workers? Luettavissa:

<https://www.randstad.ca/employers/workplace-insights/corporate-culture/how-important-is-corporate-social-responsibility-to-canadian-workers/>. Luettu: 21.2.2023.

Refinitiv. We are Refinitiv. Luettavissa: <https://www.refinitiv.com/en/about-us>. Luettu: 1.2.2023.

Reuters. Luettavissa: <https://www.reuters.com/article/usa-volkswagen-germany-image-idUSL5N11S38X20150922>. Luettu: 1.3.2023

Rikoslaki 39/1889.

Safdie Stephanie. 2023. Greenly. What is the Non-Financial Reporting Directive (NFRD)?.
Luettavissa: <https://greenly.earth/en-us/blog/company-guide/what-is-the-non-financial-reporting-directive-nfrd>. Luettu: 15.2.2023.

Sampo. ESG-luokitukset. Luettavissa: <https://www.sampo.com/fi/vastuullisuus/esg-luokitukset/#>.
Luettu: 10.2.2023.

Snyder, Benjamin sekä Jones Stacy. Here's a timeline of Volkswagen's tanking stock price.
Luettavissa: <https://fortune.com/2015/09/23/volkswagen-stock-drop/>. Luettu 7.3.2023.

Steinhaeuser Ingo. Thomas Reuters. 2022. Financial materiality: Understanding the financial performance of ESG strategies. Luettavissa: <https://www.thomsonreuters.com/en-us/posts/investigation-fraud-and-risk/financial-materiality-esg/>. Luettu: 15.2.2023.

Suomi.fi. Ympäristövastuut- ja velvoitteet. Luettavissa: <https://www.suomi.fi/yritykselle/vastuut-ja-velvollisuudet/ymparistovastuut-ja-velvoitteet>. Luettu: 2.2.2023.

Terekhova Karina. CGI. Energia-alan uudistuminen kumpuaa kestävästä kehityksestä. Luettavissa: <https://www.cgi.com/fi/fi/blogi/energia-ja-vesi/energia-alan-uudistuminen-kumpuaa-kestavasta-kehityksesta>. Luettu: 1.2.2023.

The Wall Street Journal. Judge Slaps VW With \$2.8 Billion Criminal Fine in Emissions Fraud.
Luettavissa: <https://www.wsj.com/articles/judge-slaps-vw-with-2-8-billion-criminal-fine-in-emissions-fraud-1492789096>. Luettu: 21.3.2023.

Tilisanomat. ESG-raportointi eli vastuullisuusraportointi pähkinänkuoressa. Luettavissa: <https://tilisanomat.fi/talousohjaus/esg-raportointi-eli-vastuullisuusraportointi-pahkinankuoressa>.
Luettu: 15.3.2023

Työaikalaki 872/2019.

Työehtosopimuslaki 436/1946.

Työsopimuslaki 55/2001.

Työturvallisuuslaki 738/2002.

United Nations. The 17 goals. Luettavissa: <https://sdgs.un.org/goals>. Luettu: 21.2.2023.

Vesilaki 587/2011.

YK-liitto. Kestävä kehitys. Luettavissa: <https://www.ykliitto.fi/kestava-kehitys>. Luettu: 1.2.2023.

Yle. Made in Germany -brändi mennyttä? Volkswagen-skandaali tyrmistyi saksalaiset.
Luettavissa: <https://yle.fi/a/3-8323810>. Luettu: 1.3.2023.

Ympäristösuojelulaki 527/2014.